

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐỖ THỊ THỬ

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ BIỆN PHÁP KỸ THUẬT
CANH TÁC CÂY MÈN (*MOSLA DIANTHERA*) TẠI
HUYỆN NA RÌ TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên, 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐỒ THỊ THỬ

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ BIỆN PHÁP KỸ THUẬT
CANH TÁC CÂY MÈN (*MOSLA DIANTHERA*) TẠI
HUYỆN NA RÌ TỈNH BẮC KẠN**

**CHUYÊN NGÀNH : KHOA HỌC CÂY TRỒNG
MÃ SỐ : 60 62 01 10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN TRUNG KIÊN

Thái Nguyên, năm 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng những số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa hề sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn chỉnh luận văn này đều đã được tác giả cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Đỗ Thị Thử

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và nghiên cứu Luận văn tốt nghiệp cao học tại Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, tạo điều kiện của Nhà trường, Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học, các thầy cô giáo, gia đình và bạn bè để hoàn thành Luận văn của mình. Kết quả Luận văn là sự nỗ lực của bản thân và sự giúp đỡ của các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nhà trường. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc tới:

- Ban Giám hiệu, Ban lãnh đạo Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên;

- Các thầy giáo, cô giáo giảng dạy chuyên ngành trong khóa học;

- Lãnh đạo xã Lương Thành, huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn;

- Các em sinh viên ngành Khoa học cây trồng đã tham gia thực hiện, nghiên cứu cùng với tôi;

- Đặc biệt tôi xin chân thành cảm ơn thầy giáo **TS. Trần Trung Kiên** đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Cuối cùng tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới tất cả các Thầy, Cô giáo, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 9 năm 2013

Tác giả

Đỗ Thị Thử

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục đích của đề tài.....	4
3. Mục tiêu của đề tài	4
4. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn.....	4
4.1. Ý nghĩa khoa học	4
4.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	4
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	6
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	6
1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài.....	7
1.3. Vai trò của cây men	8
1.3.1. Vai trò của cây men trong khai thác và cải tạo đất dốc.....	8
1.3.2. Vị trí cây men ở Việt Nam.....	8
1.4. Những nghiên cứu về cây men trên thế giới và ở Việt Nam.....	9
1.4.1. Tình hình nghiên cứu và sản xuất cây men trên thế giới.....	9
1.4.2. Tình hình nghiên cứu và sản xuất cây men ở Việt Nam	13
1.4.3. Tình hình nghiên cứu và sản xuất cây men ở tỉnh Bắc Kạn	19
1.5. Điều kiện tự nhiên - kinh tế - xã hội của xã Lương Thành, huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn.....	23
1.5.1. Điều kiện tự nhiên của xã Lương Thành	23
1.5.2. Điều kiện kinh tế - xã hội của xã Lương Thành	24
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	27
2.1.1. Đối tượng	27
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	27
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu.....	27
2.3. Nội dung nghiên cứu	27

2.4. Phương pháp nghiên cứu	28
2.4.1. Phương pháp bố trí thí nghiệm.....	28
2.4.2. Các chỉ tiêu và phương pháp theo dõi	31
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	31
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	32
3.1. Đặc điểm thời tiết và khí hậu năm 2012 đến tháng 8 năm 2013	32
3.2. Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến sinh trưởng và phát triển của cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	34
3.2.1. Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến thời gian sinh trưởng của cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	34
3.2.2. Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây của cây men (<i>Mosla dianthera</i>)	36
3.2.3. Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến tốc độ ra lá của cây men rượu (<i>Mosla dianthera</i>)	38
3.2.4. Ảnh hưởng của thời vụ đến chiều cao cây, số lá, số cành, đường kính cây và năng suất của cây men	39
3.3. Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến sinh trưởng và phát triển của cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	43
3.3.1. Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến thời gian sinh trưởng của cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	43
3.3.2. Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây	44
3.3.3. Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến tốc độ ra lá của giống cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	46
3.3.4. Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến chiều cao cây, số lá, số cành, đường kính và năng suất cây men.....	48
3.4. Ảnh hưởng của phân bón đến sinh trưởng, phát triển và năng suất Cây men (<i>Mosla dianthera</i>)	51
3.4.1. Ảnh hưởng của phân bón đến các giai đoạn sinh trưởng phát triển của cây men.....	51

3.4.2. Ảnh hưởng của liều lượng phân bón đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây của cây men rượu (Mosla dianthera)	52
3.4.3. Ảnh hưởng của liều lượng phân bón đến tốc độ tăng trưởng số lá của cây men (Mosla dianthera)	54
3.4.4. Ảnh hưởng của phân bón đến chiều cao cây, số lá, số cành, đường kính và năng suất của cây men	56
3.5. Kết quả xây dựng mô hình.....	58
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	64
1. Kết luận	64
2. Đề nghị.....	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	66

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BYT	: Bộ y tế
CT	: Công thức
INCN	: Liên minh bảo tồn thiên nhiên Quốc tế
NSTT	: Năng suất thực thu
Nxb	: Nhà xuất bản
TB	: Trung bình
TGST	: Thời gian sinh trưởng
TT	: Thứ tự
Tr.	: Trang
WHO	: Tổ chức y tế Thế giới
XNK	: Xuất nhập khẩu
WWF	: Quỹ quốc tế bảo tồn thiên nhiên

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Thời gian sinh trưởng của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>) qua các thời vụ gieo trồng khác nhau	34
Bảng 3.2a: Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến số lá, số cành, đường kính tán của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	40
Bảng 3.2b: Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến chiều cao cây và năng suất của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	41
Bảng 3.3: Thời gian sinh trưởng của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>) ở các khoảng cách gieo trồng khác nhau	43
Bảng 3.4a: Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến số lá, số cành, đường kính tán của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	48
Bảng 3.4b: Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến chiều cao cây và năng suất của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	49
Bảng 3.5: Thời gian sinh trưởng của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>) ở các công thức phân bón khác nhau.....	51
Bảng 3.6a: Ảnh hưởng của liều lượng phân bón đến chiều cao cây, đường kính tán, số lá, số nhánh và năng suất Cây men (<i>Mosla dianthera</i>) ...	56
Bảng 3.6b: Ảnh hưởng của liều lượng phân bón đến chiều cao cây, đường kính tán, số lá, số nhánh và năng suất Cây men (<i>Mosla dianthera</i>)	57
Bảng 3.7: Kết quả mô hình cây men năm 2013 tại xã Lương Thành, huyện Na Rì, tỉnh Bắc Kạn	59
Bảng 3.8: Hiệu quả kinh tế của cây men so với một số cây trồng khác (tính cho 1ha).....	61

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1:	Diễn biến nhiệt độ ($^{\circ}\text{C}$), ẩm độ (%) và lượng mưa (mm) qua năm 2012 và đến tháng 8 năm 2013, tỉnh Bắc Kạn.....	33
Biểu đồ 3.2:	Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây của cây men (<i>Mosla dianthera</i>)	37
Biểu đồ 3.3:	Ảnh hưởng của thời vụ gieo trồng đến tốc độ ra lá của cây men (<i>Mosla dianthera</i>)	38
Biểu đồ 3.4:	Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây men.....	46
Biểu đồ 3.5:	Ảnh hưởng của khoảng cách trồng đến tốc độ ra lá cây men	47
Biểu đồ 3.6:	Ảnh hưởng của phân bón đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây của Cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	53
Biểu đồ 3.7:	Ảnh hưởng của phân bón đến tốc độ ra lá của cây men (<i>Mosla dianthera</i>).....	55